MINISTERE DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE CLASSANT COMME MONUMENT LA FACADE A RUE ET LA TOITURE DE L'ANCIEN CINEMA RIALTO SIS RUE HAUTE, N° 205-207 A BRUXELLES

Le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Vu l'ordonnance du 4 mars 1993 relative à la conservation du patrimoine immobilier, notamment les articles 22 et 23;

Vu l'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 2 février 1995 ouvrant la procédure de classement comme monument de la facade à rue et de la toiture de l'ancien cinéma Rialto sis rue Haute, n° 205-207 à Bruxelles;

Vu l'avis favorable du collège des bourgmestre et échevins de la Ville de Bruxelles émis le 15 juin 1995;

Vu l'avis de la Commission royale des monuments et des sites émis le 8 mai 1996;

Considérant que le propriétaire n'a pas émis d'observation dans le délai prévu par l'article 20 de l'ordonnance du 4 mars 1993;

Sur la proposition du Ministre-Président chargé des Pouvoirs locaux, de l'Emploi, du Logement et des Monuments et Sites,

MINISTERIE VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

BESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING TOT BESCHERMING ALS MONUMENT VAN DE VOORGEVEL EN DE BEDAKING VAN DE VOORMALIGE BIOSKOOP RIALTO GELEGEN HOOGSTRAAT, 205-207 TE BRUSSEL

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

Gelet op de ordonnantie van 4 maart 1993 inzake het behoud van het onroerende erfgoed, inzonderheid op artikelen 22 en 23;

Gelet op het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 2 februari 1995 houdende opening van de procedure tot bescherming als monument van de voorgevel en de bedaking van de voormalige bioskoop Rialto gelegen Hoogstraat, nr 205-207 te Brussel;

Gelet op het gunstige advies van het College van Burgemeester en Schepenen van de Stad Brussel uitgebracht op 15 juni 1995;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen uitgebracht op 8 mei 1996;

Overwegende dat de eigenaar geen opmerkingen heeft meegedeeld binnen de termijn opgelegd in artikel 20 van de ordonnantie van 4 maart 1993;

Op de voordracht van de Minister-Voorzitter belast met Plaatselijke Besturen, Tewerkstelling, Huisvesting en Monumenten en Landschappen,

A R R E T E :

Article 1er - Est classé comme monument la façade à rue et la toiture de l'ancien Cinéma Rialto sis rue Haute, 205-207 à Bruxelles, connu au cadastre de Bruxelles, 9ème division, section K, 6ème feuille, parcelle n° 1165 H, en raison de leur intérêt historique et artistique, précisé dans l'annexe I du présent arrêté.

Article 2 - La zone de protection relative au monument décrit dans l'article 1er comprend les voiries, parties de voiries, ainsi que l'ensemble des parcelles ou parties de parcelles reprises dans le périmètre délimité sur le plan figurant à l'annexe II du présent arrêté.

Article 3 - Le Ministre ayant les Monuments et Sites dans ses attributions est chargé de l'exécution du présent arrêté.

Bruxelles, le 15.05.97

Par le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale et Ministre des Pouvoirs locaux, de l'Emploi, du Logement et des Monuments et Sites

Charles PICQUE.

B E S L U I T :

Artikel 1 - Worden beschermd als monument de voorgevel en de bedaking van de voormalige bioskoop Rialto gelegen Hoogstraat, 205-207 te Brussel, bekend ten kadaster te Brussel, 9de afdeling, sectie K, 6de blad, perceel nr. 1165 H, omwille van hun historische en artistieke waarde, zoals nader bepaald in bijlage I gevoegd bij dit besluit.

Artikel 2 - De vrijwaringszone met betrekking tot het in artikel 1 vermelde monument betreft de wegen, gedeelten van de wegen evenals het geheel van de percelen of gedeelten van de percelen opgenomen in de omtrek, afgebakend op het plan gevoegd in bijlage II bij dit besluit.

Artikel 3 - De Minister tot wiens bevoegdheid Monumenten en Landschappen behoort, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, 15.05.97

Door de Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

De Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering en Minister van Plaatselijke Besturen, Tewerkstelling, Huisvesting en Monumenten en Landschappen

ANNEXE I A L'ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE CLASSANT COMME MONUMENT LA FACADE A RUE ET LA TOITURE DE L'ANCIEN CINEMA RIALTO SIS RUE HAUTE, N° 205-207 A BRUXELLES

Réf. cadastrale : Bruxelles, 9ème division, section K, 6ème feuille, parcelle n° 1165 H

Description sommaire :

Construite en 1909 sur les plans de l'architecte Henri Van Massenhove, l'ancienne salle de fête "Odéon", devenue successivement le "Palais Minerva" puis le cinéma "Rialto", a fait l'objet de plusieurs transformations qui ont abouti, en tout dernier lieu, à la destruction des espaces intérieurs originaux et à l'aménagement d'un rez-de-chaussée et d'une mezzanine, dévolus à un commerce d'équipements sanitaires.

Il ne subsiste de la monumentale façade, conçue dans un style Beaux-Arts très orné, que les deuxième et troisième niveaux, ainsi que la toiture mansardée, ajourée par une grande lucarne à fronton courbe, percée de trois fenêtres cintrées. La façade conservée se développe sur une large travée à division tripartite, qui est flanquée de chaque côté par un pilastre cannelé au chapiteau à volutes orné d'un visage de femme. L'ensemble est surmonté d'une corniche à consoles et guirlandes alternées, sur laquelle est placée à chaque extrémité, encadrant la lucarne attique, un acrotère à tête de lion.

Le deuxième niveau est souligné par un balcon reposant sur deux lourdes consoles et dont la balustrade est ornée de vases; il précède les trois grandes portes-fenêtres à l'important décor de vitraux, séparées par des colonnes soutenant un entablement panneauté.

Le dernier étage, traité en loggia munie d'un garde-corps en ferronnerie, s'inscrit sous un arc en anse de panier, mouluré et frappé d'une clé en cartouche accostée de guirlandes. Au niveau du rez-de-chaussée modernisé, un médaillon en bronze à la mémoire du peintre Jef Bourgeois a été placé à droite de la vitrine.

Intérêt présenté par le bien selon les critères définis à l'article 2, 1° de l'ordonnance du 4 mars 1993 relative à la conservation du patrimoine immobilier

Intérêt historique

Avant de terminer son existence comme cinéma de quartier, sous le nom de "Rialto", le "Palais Minerva" fut une des plus importantes salles de fêtes de la capitale, comportant salles de danse, de conférence, de banquet et de cinéma. Il connut

l'évolution traditionnelle de ces espaces dont les affectations diverses furent finalement supplantées par la seule projection cinématographique. Dans ce cas-ci, ce fut même son premier architecte, Van Massenhove, qui assura cette adaptation en 1927.

Intérêt artistique

Même mutilée, la façade du Rialto reste un des témoins clés de l'histoire des lieux de spectacle de la capitale parce qu'elle atteste de la vogue persistante de l'éclectisme Beaux-Arts jusqu'à la veille de la première guerre mondiale, et qu'elle en constitue, depuis la disparition du Théâtre de l'Alhambra, l'exemple le plus représentatif.

Ce bâtiment illustre parfaitement l'habileté décorative de l'architecte Henri Van Massenhove, brillant défenseur du style Beaux-arts, lauréat régulier de concours de façades à Schaerbeek, et auteur d'importants immeubles de rapport dans le style éclectique à Bruxelles (rue de Nancy, rue Sainte-Catherine).

Vu pour être annexé à l'arrêté du 15.05.97

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale et Ministre des Pouvoirs locaux, de l'Emploi, du Logement et des Monuments et Sites

Charles PICQUE.

BIJLAGE I VAN HET BESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING TOT BESCHERMING ALS MONUMENT VAN DE VOORGEVEL EN DE BEDAKING VAN DE VOORMALIGE BIOSKOOP RIALTO GELEGEN HOOGSTRAAT, 205-207 TE BRUSSEL

Kadastrale gegevens : Brussel, 9de afdeling, sectie K, 6de blad, perceel nr. 1165 H

Beknopte beschrijving

De in 1909 naar een ontwerp van architect Henri Van Massenhove gebouwde voormalige feestzaal "Odéon", nadien achtereenvolgens "Palais Minerva" en bioscoop "Rialto" genoemd, heeft in de loop der tijden verschillende wijzigingen ondergaan die uiteindelijk geleid hebben tot de verdwijning van de oorspronkelijke binnenruimtes en tot de herinrichting van de begane grond met toevoeging van een mezzanine die thans in gebruik worden genomen door een handel in sanitair.

Van de monumentale voorgevel, ontworpen in een rijkelijk versierde beaux-arts-stijl , blijven slechts de tweede en de derde bouwlaag over, evenals het mansardedak dat opengewerkt is door een groot dakvenster met gebogen fronton en drie rondboogvensters. Het oorspronkelijke deel van de voorgevel ontplooit zich over een brede drieledige travee en is gevat tussen twee gecanneleerde pilasters met volutenkapiteel, versierd met een vrouwengezicht.
Het geheel wordt bekroond door een kroonlijst op consoles afgewisseld met guirlandes. Aan de twee uiteinden van de kroonlijst, aan weerszijden van het dakvenster, werd een acroterie met leeuwenkop aangebracht.

De tweede bouwlaag wordt belijnd door een balkon op twee zware consoles waarvan de balustrade voorzien is van siervazen. Het balkon gaat drie grote vensterdeuren met belangrijke glas-in-lood-versiering vooraf, van mekaar gescheiden door zuilen die een entablement met panelenfries dragen.

De hoogste bouwlaag, ontworpen als loggia, heeft een ijzeren leuning en is opengewerkt onder een korfboog met geprofileerde booglijst en sleutel met cartouche tussen guirlandes. Ter hoogte van de gemoderniseerde eerste bouwlaag, rechts van het uitstalraam, werd een bronzen medaillon aangebracht ter nagedachtenis van de kunstschilder Jef Bourgeois.

Waarde van het goed volgens de maatstaven bepaald in artikel 2, 1° van de ordonnantie van 4 maart 1993 inzake het behoud van het onroerende erfgoed :

Historische Waarde :

Alvorens het gebouw verder het leven inging als wijkbioskoop onder de naam "Rialto", was de "Palais Minerva" een van de belangrijkste feestzalen uit de hoofdstad, met dans-,

conferentie-, banket- en cinemazalen. Ook dit etablissement kende de gebruikelijke evolutie waarbij de diverse gebruiksbestemmingen uiteindelijk teruggebracht zouden worden tot één enkele : die van de filmprojectie. In dit concrete geval was het zelfs zijn eerste architect, Van Massenhove die in 1927 de plannen tekende voor de aanpassing van het gebouw.

Artistieke Waarde :

Ondanks de zware ingrepen die hij ondergaan heeft, blijft de voorgevel van de Rialto één van de kroongetuigen uit de geschiedenis van de Brusselse schouwburgen, enerzijds omdat hij de niet meer te stuiten trend van het beaux arts geïnspireerd eclectisme illustreert die tot aan de vooravond van de Eerste Wereldoorlog zou duren, anderzijds omdat hij, sedert het verdwijnen van het Alhambra theater, er het meest representatieve voorbeeld van vormt.

Dit gebouw is de volmaakte illustratie van de decoratieve vaardigheid van de architect Henri Van Massenhove, briljant aanhanger van de beaux-arts-stijl, vaste laureaat van de gevelwedstrijden die in Schaarbeek werden gehouden en ontwerper van belangrijke huurpanden in eclectische stijl te Brussel (Nancystraat, Sint-Katelijnestraat).

Gezien om te worden gevoegd bij het besluit van 15.05.97 ,

De Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering en Minister van Plaatselijke Besturen, Tewerkstelling, Huisvesting en Monumenten en Landschappen

Charles PICQUE.

ANNEXE II A L' ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE CLASSANT COMME MONUMENT LA FACADE A RUE ET LA TOITURE DE L'ANCIEN CINEMA RIALTO SIS RUE HAUTE, N° 205-207 A BRUXELLES

BIJLAGE II VAN HET BESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING TOT BESCHERMING ALS MONUMENT VAN DE VOORGEVEL EN DE BEDAKING VAN DE VOORMALIGE BIOSKOOP RIALTO GELEGEN HOOGSTRAAT, 205-207 TE BRUSSEL

DELIMITATION DE LA ZONE DE PROTECTION

AFBAKENING VAN DE VRIJWARINGSZONE

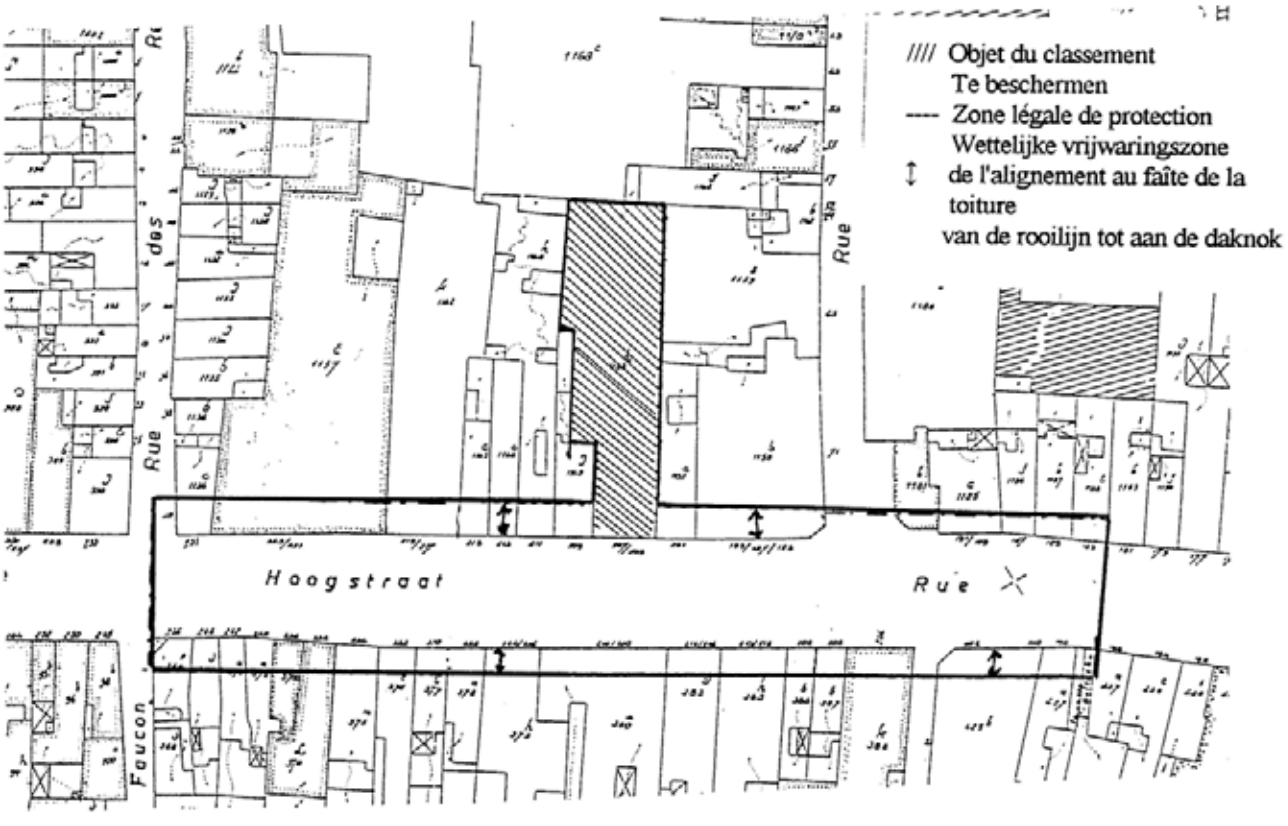

Vu pour être annexé à l'arrêté du 15.05.97

Gezien om te worden gevoegd bij het besluit van 15.05.97

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale et Ministre des Pouvoirs locaux, de l'Emploi, du Logement et des Monuments et Sites

De Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering en Minister van Plaatselijke Besturen, Tewerkstelling, Huisvesting en Monumenten en Landschappen

Charles PICQUE

V.9511